

קור

סרטים

תשי"א: המאזן

בגלל החסכון בנייר פרסמו מרבית בתי הקולנוע בתל-אביב מודעה כללית אשר במרכזה מסגרת גדולה ובה פניות שונות אל הקהל: לנהוג בנימוס ובאדיבות בשעת ההצגות, לא להפריע לסרטים בעבודתם, עצות אחרות ביוזמת העירייה נוסדה ועדה שמטרתה לחקור את בעיית הספרות בכרטיסים; ליד בתי-קולנוע שהכניסה אליו נאסרה לנוער בעת הצגת סרט מסוים עמדה קבוצה של ילדים, הפריעה בשריקות לקהל אשר ישב בפנים; המונים צבאו יום יום על הקופות, נלחמו כחיות פצועות על כרטיסים שחלק ניכר מהם הסתנו החוצה מתחת לדלפק.

כזה היה המצב בתל-אביב, בערים אחרות בארץ, במספר מושבות גדולות. מי אשם? הקהל? בעלי בתי הקולנוע הדואגים לרווחיהם בלבד, לא לשמם הטוב, ממשיכים לפעול כאילו היתה הארץ עדיין דלת-אוכלוסים, עושים לעצמם חשבון פשוט שיותר זול לדחוק את הקהל לשלושה אולמות מאשר ביום מאשר להציג חמש או שש פעמים ביום בפני אולמות פחות דחוסים?

הקולנוע בישראל הפך מקור של פשעים ושחיתות הנוער. ההליכה לקולנוע היתה בדרך-סורית, הישיבה בו בלתי נוחה, מלוח הפרעות, קטטות, דוחק, עצבנות. אבל גם בתוך הבולמוס הנורא הזה הסבו סרטים לא מעטים קורת רוח מרובה, אחים אף היו יוצאים מן הכלל, הפכו יצירות-מופת בעודם באבם. אחרים הכויבו קשות. כמובן. רבים לא היו ראויים לציון כלשהו. אבל בסך הכל היתה העונה מענינת מאד.

סרט בעל רעיון. רנה קלייר הוא אחד הבמאים יחידים

הסגולה שאי אפשר להצביע באצבע מזלזלת על איזה שהוא מסרטיהם: כולם טובים. אבל הסרטים שעשה קלייר מתוך לצרפה — הוא שהה בהוליבוד משך המלחמה — היו פחות טובים מאלה שהפיק במולדתו. כאשר חזר לפאריס הטיל פצצה לעולם הקולנוע: שתיקה תסוגל בפה. קומדיה שהרקע שלה הוא הראינוע בראשית דרכו. בצרפת, קלייר מצא את עצמו שוב. סרטו האחרון, פאוסט, שנכתב על ידו בשותף עם המחזאי הנודע ארמאן (לילות הזעם) סאלאקר, היה יותר מקומדיה רגילה רבת פקחות: היה זה סרט פאציפיסטי, חזק הו מבחינה רעיונית והן מבחינה קולנועית. התפקיד המרכזי בפאוסט, נמסר לשחקן הצרפתי הותיק מישל סימון, שבצע אותו באמנות יוצאת מן הכלל. היה זה המבצע המשחקי הניכר ביותר של העונה, אף על פי שלא היו מעטים ההשיגים של שחקנים אחרים: סאם ג'אפה היה פושע מסוכן ותמים בדרך הפשע. ראלף ריצ'ארדסון היה אב הולדן היו שני פרצופים הוליבודיים מעוררי גועל בשדרת סאנטס קירק דוגלאס היה מחצצר בעל נפש בשירת חייו, ברודריק קרופורד היה מדינאי מכיר ומושחת בכל אנשי המלך

סרט אחר שדן, כמו פאוסט, בפצצה האטומית והרס האדם את עצמו, היה שבעת ימי חודה. הסרט האנגלי הצטיין בשני דברים: שמוש יעיל ביותר במצלמה ובעריכה להשגת מתח בלתי פוסק וחוסר מצפון מחריה. שבעת ימי חודה משך יותר קהל, אבל פאוסט עולה עליו לאין עוררן. כאן סרט בלתי שטחי, עשוי בידי אומנים, וכאן יצירה אמיתית, בעלת רעיונות של עומק, עשויה ביד אמן.

הסרטי המוסיקלי: דף חדש. יום אחד בניו-יורק

היה אחד הסרטים המשובחים של השנה, ואולי החשוב ביותר, מבחינת החידושים שבו. מנקודת מבט טכנית הריהו מהפכני. מעולם לא נראו על הבד מעבר-ריקוד כמו בקומדיה המוסיקלית של ג'ין קלי, סטאלי דונן ולאונרד ברנשטיין. הקטעים המוסיקליים לא היו צילומים של הופעות במה, כמו בכל הסרטים המוסיקליים. השיר, הריקוד הפך חלק מן העלילה. רקדו ברחובות ניו-יורק, והרחובות רקדו עם הרוקדים, הודות למצלמה שבוימה בידיים שמאחוריהן ראש פורה-המצאות.

שדרת סאנטס היה סרט מיוחד במינו מטעם אחר. כתב העולם הזה (680): "משך עשרות שנים הפיצה הוליבוד אגדה רומנטית על עצמה, אגדה שהגיעה לקצות העולם באמצעות רשת הפרסומת העצומה ביותר שאורגנה אי-פעם. סוכני פרסומת, עתונאים, סרטי סולנוע, — כל אלה עזרו להחזיר למוחות האנשים שהוליבוד היא עיר קסמים... עתה באה הוליבוד עצמה ופוצצה הכל במחזי יד אחד אדיר" שדרת סאנטס, עקב היותו סרט על הוליבוד, נראה מלאכותי, מעושה, בלתי ריאליסטי. לאמיתו של דבר נתן תמונה נכונה למדי של צד אחד — זכר לימים קדומים בהם הוליבוד היתה בהרבה פחות בורגנית, יותר בוהמת נוסח אלף-לילה-ולילה, מאשר עכשיו — של החיים בבירת הסרטים. כמסמך חברתי היה שדרת סאנטס מענין ביותר.

מאחורי הקלעים. משמעות יותר רחבה היתה לסרט

הפוליטי כל אנש המלך. כאן שמש דוגמה לא כוכב קולנוע — עד הרצתו — הדיקטטור מודקן, אלא יואי לונג. לשעבר "הטוב" של מדינת לואיזיאנה. מצלמתו הרגישה, מהירת התנועה של הבמאי הסרטיארי רוברט רוסן עקבה אחר עוררדין צעיר (ברודריק קרופורד) כפרי בדרכו אל התהילה והכוח המדיני, בעזרתה של מכונה מפלגתית אדירה ומושחתת המקבלת תמיכות מעסיקים גדולים, אנשי העולם התחתון. משמעות נוספת קבל הסרט השנה כאשר הגיעו ידיעות על: א) ועדת חקירה שגלתה מקרים רבים של שחיתות דומה בכל רחבי ארצות-הברית ב) שרוסן נחשד בנשיות קומוניסטיות, נחקר ארוכות על ידי צייד המכשפות של הוליבוד. סרטים אחרים, מענינים, אך לא יוצאים מגדר הרגיל, טיפל בכעית העברתן של נשים סילבאנה מאנגאנידה סאנטס, האורז המה, טיפל בכעית העברתן של נשים איטלקיות תמידיות האורז של עמק הפו. אולם זה סאנטס התענין יותר בחישובי גופות הפועלות מאשר בסבלן. הסרט היה, איפוא, מעין סנסאציה וסילבאנה הוכיחה שהיא שחקנית טובה מאד (גם דוריס דאולינג הצטיינה באותו סרט, למרות שגופה יותר צנום משל מאנגאני), אבל ערך אמנותי ניכר או חברתי לא היה לו.

בשם החוק, סרט איטלקי אחר, אחד הטובים שהגיעו ארצה בשנה האחרונה, טיפל בכעית השלטת חוק ומשטר בסיציליה המורדת בשלטון הממשלה ברומא. ללא רחמים נגע בשאלה כאובה אחרת: הירידה המוסרית באיטליה הכבושה של אחר המלחמה. סטרומבולי, עם היותו זול ושטחי, כלל תמונות נהרות רבות מחיי הייגים באי האיטלקי הנידה. היה בו משהו מן החברתי. כחי שעה ללא חזר ספלה הוליבוד בכעית הרצח מתוך רחמים אך הסרט קבל כחי לא בגלל הנושא אלא עקב משחק המושבח של פרדריק מארץ' ופלורנס אלדריג'.

סרטו של ג'ון (האוצר מסיירה מאדרה) יוסטון, דרך הפשע, הראה את המנגנון הפועל מאחורי גניבה גדולה של תכשיטים, מנגנון הכולל לא רק פושעים "שחורים", אלא גם אנשי החברה הגבוהה, מומחים מסוגים שונים.

תמונה נכונה: שדרת סאנטס

דף חדש: יום אחד בניו-יורק

משמעות רחבה: כל אנשי המלך

מבצע משחקי: פאוסט

אף על פי שדרך הפשע אינו תעודה מענינת על החיים בארצות בצד אחר של החיים האמריקאיים, גדול ביותר שם, מעסיק כשרונות קורטיס אחר בחזר צעיר, בעל הפסגה, מוצא אותה מדכאה ומשען קירק דאגלאס הדגים כאן משחק שלימד את קירק את אמנות ההדמות המרכיית בסרט חברתי אחר בשנים האחרונות: אורח לא קרוא זקן, באחת ממדינות הדרום. אורח פרס הנובל ויליאם פוקנר, היה אחו מסונורת מוזרה צבעי סרטים מוטיק להיות מוצג זמן קצר ביותר, ל ויליאמס תעלם לעד בבוא העת, ישא **סכנת הטלביזיה**. שפע זו פתאומית זו של הוליבוד, לאחר יר על הפחד הנורא שתקף את בית-החן הטלביזיה. בתי הקולנוע באמריקה אמר סם גולדבין: "מדוע ילך אדם יכול לשבת בבית ולראות טלביזיה מפיקה סרטים טובים יותר, נוצני

השחקנים

אוליביה דהיהאבינדר

שחקני המשנה

ג'ודי הודידי

בית הקולנוע המקומי, מתוך שיגור הוא מדליק את מקלט הטלביזיה להגיע אל בית-הקולנוע, אפשר ר הוליבוד מפיקה סרטים שהם — לפי ש,הסרטים עתה טובים מההיו אי לאותו קהל שבנה לו לפנים: לממ הרקע החברתי. הקהל המשכיל, יי טלביזיה ואינו מבקר בקולנוע מתו **הוצאות חדשות**. סרטים צעיר נודד בלב נהרה; עיר בשרר עבודת הבולשת בניו-יורק; סינדרל דמויות נאות של חיות, בהן העכ סרטו העובדתי של אותו דיסני, אודו סרט צבעוני קצר שהכיל סימפונייה ספרו הקצר של ארנסט הימינגווי והיה אחד הסרטים המשובחים שהיו קומדיה שמעלתה העיקרית היתה: שישבה בפני המצלמה בתמונה ארוץ צחוק; ג'ולסון שר שנית שהצטיין חיסויו המוצלח של לארי פארקס; מגינה, תמימה, לבית סוהר של נשי מאירופה הגיעו ארצה: אי שם בעלי-כוח במקומות רבים; האוצר, ביותר שגראו בשנים האחרונות; אמריקאיות בפאריס לפי ספרו של ז את צ'ארלס לוטון בתפקיד מפקח הרמ של המחבר הצרפתי; טוויטה ומר